

Nam Định

NĂM THỨ HAI BẢY (BỘ MỚI)

Cuối tuần

NGÀY 17-3-2023 SỐ 5479 (8080)

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH NAM ĐỊNH, TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH NAM ĐỊNH

THỰC HIỆN THẮNG LỢI NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ CÁC CẤP

Đề phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá" sâu rộng, thực chất và bền vững

"Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu vừa là động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội" là quan điểm chỉ đạo xuyên suốt được thể hiện trong nhiều văn kiện của Đảng. Nhận thức được tầm quan trọng của việc xây dựng môi trường văn hóa trong bối cảnh đất nước đang đẩy mạnh hội nhập quốc tế, nhiệm kỳ 2020-2025, BCH Đảng bộ tỉnh đã ban hành Kết luận số 75-KL/TU ngày 14-12-2021 tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 07 về "Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội tỉnh". Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh cũng là một trong 5 nội dung của Kế hoạch số 46-KH/BCĐ ngày 15-6-2022 triển khai Chương trình thực hiện phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa cơ sở" mà tỉnh đã đề ra, đảm bảo phát triển sâu rộng, thực chất và ngày càng bền vững.

Sức lan toả từ phong trào

"Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa"

Đồng chí Nguyễn Tiến Dũng, TUV, Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VH, TT và DL), Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" tỉnh cho biết: "Triển khai Kết luận số 75, hơn một năm qua, các cấp ủy, chính quyền từ tỉnh đến cơ sở, ngành VH, TT và DL đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện, gắn nhiệm vụ xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, an ninh - quốc phòng và đã đạt được những kết quả tích cực trên các phương diện. Những chỉ tiêu chủ yếu, nội dung cốt lõi của Kết luận số 75 đã từng bước đi vào cuộc sống, tạo sự chuyển biến tích cực trên các lĩnh vực, góp phần xây dựng văn hóa, con người Nam Định đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững. Tất cả các chỉ tiêu đều đạt và vượt so với kế hoạch đề ra. Cụ thể, đến năm 2022, toàn tỉnh có trên 93% gia đình đạt danh hiệu "Gia đình văn hóa"; 100% xã, thị trấn có nhà văn hóa, 100% thôn, xóm, tổ dân

Tiết mục hát chèo của Nhà hát Nghệ thuật truyền thống tỉnh tại Triển lãm "Dấu ấn Thành Nam" Xuân 2023.

phố có địa điểm sinh hoạt văn hóa, thể thao; trên 94% thôn, xóm, tổ dân phố đạt danh hiệu "Khu dân cư văn hóa". Việc thực hiện nếp sống văn hóa công sở, ứng xử văn minh nơi công cộng có nhiều chuyển biến tích cực. Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" gắn với xây dựng nông thôn mới (NTM) nâng cao, NTM mới kiểu mẫu, xây dựng nông thôn "sáng - xanh - sạch - đẹp" được triển khai sâu rộng, thu hút sự tham gia, hưởng ứng tích cực của người dân, phát huy tinh thần đồng thuận xã hội và hình thành những chuẩn mực về nếp sống văn hóa, lối sống văn minh của cả cộng đồng. Tại các thôn, xóm, tổ dân phố, việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước đã trở thành một trong những tiêu chí bình xét các danh hiệu "Gia đình văn hóa", "Khu

dân cư văn hóa", góp phần quan trọng vào việc phát huy truyền thống, tập quán tốt đẹp của cộng đồng dân cư, bài trừ các hủ tục lạc hậu trong việc cưới, việc tang, lễ hội ở địa phương, nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, đảm bảo an ninh trật tự, xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh. Từ năm 2021 đến nay, các địa phương trong tỉnh đã rà soát 2.477 hương ước, quy ước; sửa đổi, bổ sung 548 hương ước, quy ước phù hợp với nội dung của Quyết định 22/2018/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. Năm 2022, Sở VH, TT và DL đã xuất bản ấn phẩm "Những điểm sáng trong xây dựng đời sống văn hóa cơ sở ở Nam Định"

(Xem tiếp trang 2)

Bài và ảnh: KHÁNH DŨNG

Trong số này

PHÒNG, CHỐNG DIỄN BIẾN HÒA BÌNH

NGUYÊN KHÍ QUỐC GIA VÀ CỐT CÁCH KÈ SĨ

Cuộc sống muôn màu

Rực rỡ

làng hoa lụa Báo Đáp

Bài trừ mê tín dị đoan

TRỪNG CÁC LỄ HỘI

PHÒNG, CHỐNG DIỄN BIẾN HÒA BÌNH

NGUYÊN KHÍ QUỐC GIA VÀ CỐT CÁCH KẾ SĨ

Tại cuộc gặp mặt đại biểu trí thức, nhà khoa học, văn nghệ sĩ cả nước tổ chức tại Hà Nội ngày 16-2-2023, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đồng chí Võ Văn Thưởng, Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư nhấn mạnh: **Đội ngũ trí thức, nhà khoa học, văn nghệ sĩ là nguyên khí của quốc gia, là vốn quý của dân tộc. Đảng, Nhà nước luôn mong muốn đội ngũ trí thức, nhà khoa học, văn nghệ sĩ tiếp tục tận hiến với quốc gia, dân tộc; giữ vững cốt cách, tinh thần như tùng, như bách...**

Ảnh minh họa.

Để nguyên khí không bị tổn hao

Từ xa xưa, giới trí thức, những người học cao hiểu rộng, có chí khí được nhân dân vinh danh là kẻ sĩ. Danh xưng kẻ sĩ, ngoài ý nghĩa đề cao đạo học và nhân tài, còn là sự gửi gắm, hy vọng, đặt ra yêu cầu cao về nhân cách, cốt cách người quân tử, dù cạm bẫy, cám dỗ thế nào cũng phải luôn giữ lòng ngay thẳng, tôn trọng, đấu tranh bảo vệ lẽ phải. Lịch sử dân tộc qua các thời kỳ đã chứng minh, hiền tài là nguyên khí quốc gia, là vốn quý

của dân tộc. Sự tổn vong của chế độ; cơ đồ, tiềm lực, vị thế, uy tín của đất nước phụ thuộc rất lớn vào vai trò của tầng lớp tinh hoa trong đời sống xã hội.

Tuy nhiên, lịch sử dân tộc cũng ghi rõ không ít trường hợp người tài trở cờ, phản quốc cầu vinh, để lại vết nhơ, tiếng xấu đến muôn đời. Con đường phản quốc cầu vinh của những kẻ cơ hội mỗi thời một khác, mỗi người một kiểu, nhưng đều xuất phát từ lòng tham, đố kỵ, cơ hội. Họ đều là những người có tài nhưng kém

đức, mang tinh thần, tham vọng của kẻ tiểu nhân, lung lay cốt cách...

Thời đại ngày nay, đất nước ta dưới sự lãnh đạo của Đảng đã và đang mở ra những vận hội, thời cơ mới, tạo môi trường thuận lợi lý tưởng để nhân tài bộc lộ phẩm chất, tài năng, khẳng định giá trị bản thân và khát vọng, mục tiêu cống hiến. Xây dựng đất nước hùng cường, dân tộc phồn vinh, nhân dân hạnh phúc, thái bình là khát vọng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta. Với vai trò, vị thế là tầng lớp tinh

hoa của xã hội, giới trí thức, nhà khoa học, văn nghệ sĩ mang trọng trách, sứ mệnh cao cả với khát vọng của quốc gia, dân tộc... Để củng cố, chấn hưng, không ngừng phát triển nguyên khí quốc gia, giữ gìn vốn quý của dân tộc, Đảng ta đã ban hành nhiều nghị quyết, chỉ thị, kết luận quan trọng. Việc bổ sung, từng bước hoàn thiện chủ trương, chính sách, giải pháp khuyến khích, trọng dụng và bảo vệ hiền tài vừa để tạo môi trường, cơ hội thuận lợi cho hiền tài phát triển, vừa bảo đảm cho nguyên khí quốc gia không bị tổn hao trước những âm mưu, thủ đoạn chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch.

Đại hội XIII của Đảng xác định: Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, có cơ chế đột phá để thu hút, trọng dụng nhân tài, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, ứng dụng mạnh mẽ khoa học và công nghệ... tạo động lực mạnh mẽ cho phát triển nhanh và bền vững... Như vậy, mục tiêu lao động và cống hiến của giới trí thức, nhà khoa học, văn nghệ sĩ trong thời đại ngày nay là sự hòa quyện, phản ánh chân thực và sinh động khát vọng dân tộc hùng cường. Mỗi cá nhân kẻ sĩ là một nhân tố quan trọng cấu thành nguyên khí quốc gia, vốn quý của dân tộc. Mọi tư tưởng, hành động của kẻ sĩ cần đặt lợi ích quốc gia, dân tộc lên trên hết và trước hết, hướng đích đất nước phồn vinh, hạnh phúc, hùng cường...

Giữ vững cốt cách như tùng, như bách

Điều mong muốn, gửi gắm của lãnh đạo Đảng, Nhà nước ta đối với giới trí thức, nhà khoa học, văn nghệ sĩ không phải là

(Xem tiếp trang 7)
Theo Báo QĐND

(Tiếp theo trang 1)

nhằm phục vụ công tác tuyên truyền, phổ biến, quảng bá để các địa phương nghiên cứu, tham khảo, áp dụng những cách làm hay, mô hình sáng tạo phù hợp với địa phương, cơ quan, đơn vị, từ đó nhân rộng các điển hình trong thực hiện nếp sống văn hóa".

Triển khai Kế hoạch thực hiện Chương trình "Bảo tồn và phát huy bền vững giá trị di sản văn hoá Việt Nam giai đoạn 2021-2025 trên địa bàn tỉnh", năm 2022, trong điều kiện tình hình dịch bệnh COVID-19 cơ bản được kiểm soát, ngành VH, TT và DL tỉnh phối hợp với các ngành, địa phương tham gia các cuộc trưng bày, triển lãm như: Triển lãm "Tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ của người Việt - Bản sắc và giá trị" tại tỉnh Vĩnh Phúc và Festival "Tràng An - Kết nối di sản" tại tỉnh Ninh Bình; tổ chức các hoạt động: trưng bày chuyên đề quảng bá, giới thiệu di sản văn hóa phi vật thể; trình diễn, trải nghiệm không gian văn hóa ẩm thực Thành Nam... tạo ấn tượng sâu sắc trong lòng công chúng. Đặc biệt, khu trưng bày "Không gian văn hóa ẩm thực Nam Định" tại SEA Games 31 tổ chức tại Nam Định đã thu hút đông đảo người dân đến trải nghiệm đặc sản ẩm thực quê hương, tạo dấu ấn tốt đẹp trong mắt bạn bè khu vực Đông Nam Á và truyền thông quốc tế. Phát huy giá trị văn hóa các di sản, năm 2022, Sở VH, TT và DL đã chỉ đạo Bảo tàng tỉnh phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức nghiên cứu, hoàn thiện hồ sơ khoa học 1 di tích trình Bộ VH, TT và DL xếp hạng di tích cấp quốc gia; 18 di tích trình UBND tỉnh xếp hạng di tích cấp tỉnh; đồng thời khảo sát, thu thập thông tin, hoàn thiện hồ sơ trình UBND tỉnh bổ sung 15 di tích vào Danh mục kiểm kê. Công tác tuyên truyền, quảng bá di sản và truyền thống văn hóa đất và người Nam Định được chú trọng.

Được sự chỉ đạo của Thường trực Tỉnh ủy, Sở VH, TT và DL đã phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam thực hiện 2 tập phim tài liệu giới thiệu toàn cảnh các di sản văn hóa vật thể và phi vật thể Nam Định là: "Khám phá Thành Nam" và "Về với Thiên Trường xưa" phát trên sóng VTV1 - Đài Truyền hình Việt Nam. Hiện, Nam Định có khoảng 1.350 di tích lịch sử - văn hóa trong danh mục kiểm kê; trong đó có 2 di tích quốc gia đặc biệt, 87 di tích cấp quốc gia, 319 di tích cấp tỉnh. Năm 2022, tỉnh ta vinh dự có thêm 1 di sản được Bộ VH, TT và DL ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia là Lễ hội "Thái bình xướng ca", làng Quả Linh, xã Thành Lợi (Vụ Bản), 1 di sản được Thủ tướng Chính phủ công nhận Bảo vật quốc gia là Bộ tượng Trúc Lâm Tam Tổ ở Chùa Tháp Phổ Minh, phường Lộc Vượng (thành phố Nam Định), đưa tổng số toàn tỉnh có 10 di sản văn hóa phi vật thể quốc gia; 1 di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại

Để phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá" sâu rộng, thực chất và bền vững

được UNESCO ghi danh - Tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ của người Việt; 5 Bảo vật quốc gia và hơn 25 nghìn tài liệu, hiện vật cổ lưu giữ, bảo quản tại Bảo tàng tỉnh và hàng nghìn di vật, cổ vật lưu giữ tại các di tích lịch sử trên địa bàn tỉnh. Hệ thống bảo tàng, nhà truyền thống, thư viện đã phát huy hiệu quả trong việc nâng cao dân trí, giáo dục truyền thống lịch sử, văn hóa cách mạng cho người dân, đặc biệt là thế hệ trẻ. Phong trào văn hóa, văn nghệ, TDTT được quan tâm, ngày càng phát triển sâu rộng, thu hút đông đảo người dân tham gia sáng tạo, hưởng thụ các giá trị văn hóa. Toàn tỉnh hiện có hơn 1.700 câu lạc bộ (CLB) TDTT cơ sở, gần 900 đội văn nghệ quần chúng, hơn 60 CLB văn hóa, nghệ thuật duy trì hoạt động thường xuyên, thu hút hơn 3.000 lượt hội viên tham gia với hơn 700 buổi hoạt động mỗi năm.

Những kết quả đạt được trong xây dựng đời sống văn hóa là thành quả từ sự đồng thuận của cả hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở, trở thành sức mạnh nội sinh tạo động lực to lớn để thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh theo hướng bền vững. Về các làng quê ở Nam Định hôm nay sẽ thấy những ngôi nhà cao tầng san sát, hệ thống giao thông nông thôn hiện đại, sạch đẹp, hàng cây ven đường xanh mướt, lề đường rực rỡ sắc hoa tô điểm cho cảnh sắc các vùng quê; các lễ hội truyền thống gắn với các di tích lịch sử - văn hóa được bảo tồn, tổ chức trang trọng, tiết kiệm, văn minh góp phần hướng con người quan tâm đến truyền thống, cội nguồn, tạo môi trường văn hóa lành mạnh.

Hướng đến mục tiêu xây dựng và phát triển văn hóa bền vững

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc xây dựng môi trường văn hóa trên địa bàn tỉnh vẫn còn một số hạn chế. Công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt triển khai thực hiện Kết luận 75 tại một số địa phương, đơn vị chưa được quan tâm thường xuyên. Việc triển khai thực hiện phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" ở một số nơi có dấu hiệu chững lại, chưa có nhiều điển hình tiêu biểu, tạo phong trào sôi nổi tại cơ sở. Công tác quảng bá và phát huy giá trị di sản văn hóa còn gặp khó khăn...

Để phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời

sống văn hoá" phát triển sâu rộng, thực chất và bền vững theo Kết luận 75, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu của Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XX, nhiệm kỳ 2020-2025 đã đề ra, thời gian tới, các cấp, các ngành, địa phương trong tỉnh tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền đến cán bộ, đảng viên và nhân dân nhằm nâng cao nhận thức về vai trò, tầm quan trọng của nhiệm vụ xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh gắn với phát triển kinh tế - xã hội; thực hiện hiệu quả các mục tiêu, nhiệm vụ triển khai Kết luận của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021 và Kế hoạch thực hiện Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh. Tập trung nâng cao chất lượng công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở; tích cực vận động người dân thực hiện tốt quy định về nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội; xây dựng, nhân rộng các điển hình, điểm sáng trong thực hiện nếp sống văn hóa thời kỳ mới. Đẩy mạnh, nâng cao chất lượng phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" gắn với phong trào "Xây dựng NTM, đô thị văn minh" đi vào chiều sâu, thiết thực, hiệu quả. Phát huy hiệu quả hoạt động của hệ thống thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở; huy động các nguồn lực xây cơ sở vật chất văn hóa, khu vui chơi, giải trí, sinh hoạt cộng đồng. Chú trọng công tác quản lý, bảo tồn, phát huy giá trị các di sản văn hóa; thực hiện Chương trình số hóa di sản văn hóa Việt Nam giai đoạn 2021-2030 trên địa bàn tỉnh; khuyến khích thu hút các nguồn lực xã hội trong công tác trùng tu, tôn tạo di tích, danh thắng trên địa bàn tỉnh. Đẩy mạnh công tác xúc tiến, quảng bá, phát triển du lịch văn hóa; xã hội hóa các hoạt động đầu tư phát triển du lịch văn hóa tâm linh. Tăng cường phối hợp với các cơ quan truyền thông xây dựng các chuyên mục, phóng sự giới thiệu về các di sản văn hóa vật thể và phi vật thể phong phú, đặc sắc, các điểm đến du lịch hấp dẫn, góp phần quảng bá hình ảnh văn hóa con người, quê hương Nam Định tới du khách trong nước và quốc tế.

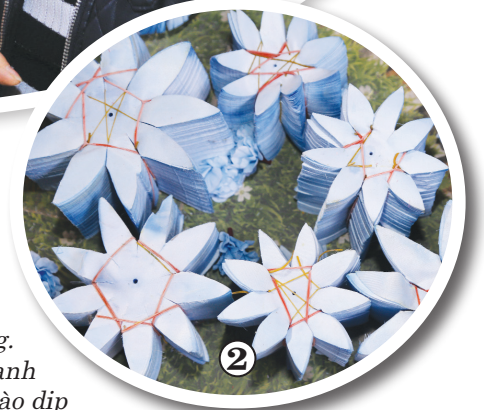
Với bề dày lịch sử, chiều sâu văn hoá, Nam Định luôn có vị thế trong kho tàng văn hoá Việt Nam. Các giá trị văn hóa của quê hương đã và đang hội tụ, ngày càng lan tỏa những giá trị tư tưởng, đạo đức, tín ngưỡng, góp phần hun đúc nên cốt cách con người Nam Định, hướng tới giá trị "chân - thiện - mỹ"../.

Cuộc sống muôn màu

Rực rỡ

làng hoa lụa Báo Đáp

Có dịp về thôn Báo Đáp, xã Hồng Quang (Nam Trực) chúng tôi như lạc vào “một vườn hoa khổng lồ”. Bởi vào nhà nào cũng thấy “ngồn ngộn” hoa. Hoa được xếp kín trong nhà, ngoài sân ra tận cổng ngõ. Dưới bàn tay khéo léo, tài hoa của những thợ nghề lâu năm, từ những cây vải trắng đơn sắc đã “biến hình” thành trăm nghìn loài hoa rực rỡ sắc màu, bắt mắt người nhìn.

Anh Nguyễn Hữu Nghĩa, xóm 5, xã Hồng Quang năm nay hơn 40 tuổi thì đã có gần 30 năm làm hoa. Tiếp nối nghề “gia truyền” như... một lẽ tự nhiên, anh Nghĩa chia sẻ: “Trong làng tôi từ già đến trẻ ai ai cũng có thể tham gia làm hoa. Tôi học nghề từ bé, do đó cũng được chứng kiến nhiều sự thay đổi trong cách làm hoa của bà con dân làng”. Làng Báo Đáp, cũng theo anh Nghĩa, trước kia chuyên về làm hoa giấy. Để làm hoa giấy, các thợ làm hoa của làng tiến hành các công đoạn: cắt giấy tạo hình, nhuộm, dán rồi cuốn (còn gọi là vè) vào thân cây. Khoảng 20 năm trở lại đây, để đáp ứng nhu cầu thị trường, làng Báo Đáp đã chuyển từ làm hoa giấy sang hoa lụa. Làm hoa lụa đòi hỏi phải thật cẩn thận, tỉ mỉ trong từng chi tiết, công đoạn, để mỗi bông hoa tăng thêm phần sinh động. Để làm được một cành hoa lụa, các thợ nghề phải tiến hành nhiều khâu khác nhau gồm: đục tạo hình sản phẩm theo khuôn, nhuộm màu, hấp ở nhiệt độ cao (khoảng 150 độ C), ép cứng, lắp thành hoa... Trong các công đoạn làm hoa, theo anh Nghĩa, khó nhất chính là nhuộm màu sản phẩm. Từ vải lụa đơn sắc phải nhuộm làm sao để lên màu “như hoa thật”. Do đây là công đoạn khó nên chỉ những thợ nghề có kinh nghiệm lâu năm mới đảm nhận phần việc này.

Nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của thị trường, làng hoa Báo Đáp không ngừng đổi mới, thay đổi mẫu mã, đầu tư trang thiết bị máy móc hiện đại phục vụ cho từng khâu sản xuất. Bên cạnh việc duy trì sản xuất những mẫu hoa truyền thống hồng, sen, cúc, đào, mai... các thợ nghề nơi đây còn học hỏi, làm ra nhiều mẫu hoa mới, được khách hàng gần xa yêu thích, đánh giá cao như: phong lan, hoa ly, cẩm tú cầu, cúc họa mi, mẫu đơn, đỗ quyên, hướng dương, phi yến... Với mỗi loài hoa, thợ nghề lại sáng tạo ra nhiều mẫu mã mới, phong phú, đa dạng. Chẳng hạn, riêng hoa hồng cũng có đến... vài chục loại khác nhau: hồng điểm cánh nhọn, hồng trứng, hồng xoắn cúp...; hoa trà có: hồng trà, trà đa vít, trà mây, trà pháp...

Đẹp về màu sắc, kiểu dáng lại có giá trị sử

dụng lâu dài, giá cả phải chăng, hoa lụa Báo Đáp hiện đang được thị trường rất ưa chuộng. Hoa được sản xuất quanh năm, đặc biệt đắt hàng vào dịp tết. Bắt đầu từ tháng Chạp âm lịch hàng năm, làng Báo Đáp tấp nập, nhộn nhịp hẳn lên với những đơn đặt hàng từ Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Đà Nẵng... thậm chí xuất đi các nước Lào, Căm-pu-chia. Với giá bán dao động từ 13-45 nghìn đồng/cành hoa tùy loại khác nhau, trung bình mỗi năm, một hộ gia đình ở Báo Đáp có thể xuất bán từ vài chục nghìn đến hàng triệu cành hoa. Hoa bán chạy, người làng nghề có thu nhập ổn định, đời sống ngày càng được cải thiện. Từ nghề làm hoa đã góp phần thay đổi diện mạo của làng quê nghèo trước nay sống chủ yếu dựa vào đồng ruộng. Với các hộ gia đình như anh Nghĩa, hàng tháng, trừ chi phí, anh thu lãi khoảng 15 triệu đồng. Những người làm công được trả từ 200-250 nghìn đồng/người/ngày. Trong làng, những hộ gia đình hàng năm thu nhập vài trăm triệu đồng thậm chí đến tiền tỷ là chuyện không còn hiếm của Báo Đáp.

Bằng óc sáng tạo và đôi bàn tay tài hoa, những người thợ làng nghề hoa lụa Báo Đáp đã tạo nên những sản phẩm mỹ nghệ góp phần làm đẹp cho đời, phát triển kinh tế địa phương. Nghề xưa, vì vậy đã và đang được nhiều người trong làng, trong đó có những thợ trẻ tiếp nối, “giữ lửa”. Để mỗi khi về Báo Đáp, khách phương xa lại được dịp trầm trồ, thưởng lãm vẻ đẹp “muôn hồng nghìn tía” của vô vàn loại hoa lụa tuyệt đẹp./.

Bài và ảnh: HOA XUÂN và VĂN HUYỀN

Niềm vui của những thợ nghề khi những bông hoa được ứng ý về màu sắc và mẫu mã (ảnh 1); Những cánh hoa sau khi được nhuộm màu (ảnh 2); Từ những đôi bàn tay khéo léo, những bông hoa lụa trở nên sống động như thật (ảnh 3, 4); Đục tạo hình sản phẩm theo khuôn (ảnh 5); Công nhân cho hoa vào khuôn để ép cứng cánh hoa (ảnh 6).

Bài trừ mê tín dị đoan TRONG CÁC LỄ HỘI

Hàng năm vào dịp đầu Xuân, trên địa bàn tỉnh diễn ra nhiều lễ hội đáp ứng nhu cầu tín ngưỡng của người dân cũng như thưởng thức các hoạt động văn hóa, thể thao tại các điểm di tích lịch sử, đền, chùa... Đây cũng là thời điểm một số cá nhân lợi dụng để tổ chức các hoạt động mê tín dị đoan. Để phát huy và duy trì những hoạt động văn hóa truyền thống, các cấp, các ngành cũng đã tích cực thực hiện các biện pháp tăng cường quản lý Nhà nước, góp phần bài trừ tệ nạn mê tín dị đoan nhằm bảo đảm lễ hội diễn ra trang trọng, văn minh, tiết kiệm.

Tên địa bàn tỉnh hiện có hơn 100 lễ hội Xuân tổ chức từ tháng Giêng đến tháng 3 âm lịch, thuộc các loại hình lễ hội truyền thống, gắn với các hoạt động văn hóa, lễ hội làng nghề... thu hút hàng chục nghìn lượt du khách thập phương về văn cảnh, chiêm bái. Tuy nhiên, các lễ hội đầu Xuân diễn ra cũng là thời điểm hoạt động mê tín dị đoan "nở rộ" và khó kiểm soát. Theo quy định tại khoản 4 và khoản 7, Điều 14, Nghị định số 38/2021/NĐ-CP của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực văn hóa và quảng cáo nêu rõ, phạt tiền từ 3 đến 5 triệu đồng đối với hành vi tham gia hoạt động mê tín dị đoan trong lễ hội và phạt tiền từ 15 đến 20 triệu đồng đối với hành vi tổ chức hoạt động mê tín dị đoan. Ngoài ra, hành vi hoạt động mê tín dị đoan còn có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Cụ thể, tại Điều 320 Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) quy định phạt tiền từ 10 đến 100 triệu đồng, phạt cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 6 tháng đến 3 năm đối với trường hợp dùng bói toán, đồng bóng hoặc các hình thức mê tín dị đoan khác đã bị xử phạt hành chính về hành vi này hoặc đã bị kết án về tội này, chưa được xóa án tích mà còn vi phạm... Mặc dù các chế tài xử phạt đối với hành vi hoạt động mê tín dị đoan đã được quy định rõ ràng nhưng do thu nhập khá lớn từ hoạt động này mang lại lớn,

cùng với nhận thức của một bộ phận người dân chưa đầy đủ nên những chiêu trò lừa đảo, tiêu cực vẫn diễn ra công khai tại nhiều lễ hội. Lợi dụng sự thiếu hiểu biết, mê muội của một bộ phận người dân, không ít tổ chức, cá nhân đã thực hiện các hành vi "buôn thần, bán thánh". Các hoạt động như hầu đồng trái phép, xem bói, xóc thẻ, đoán tướng, cúng sao giải hạn... cũng bị biến tướng nhằm mục đích trục lợi. Với quan niệm "trần sao, âm vậy", nhiều người mua sắm rất nhiều vàng mã như: tiền đô la, ô tô, xe máy, ti vi, tủ lạnh... để cúng tiến cho người âm gây tốn kém, lãng phí, ô nhiễm môi trường và tiềm ẩn nguy cơ cháy nổ tại các lễ hội. Bên cạnh đó, ở một số lễ hội, di tích, việc sử dụng tiền lễ không hợp lý ngày càng phổ biến, gây phản cảm, ảnh hưởng đến tính tôn nghiêm và cảnh quan của di tích, nơi thờ tự, gây lãng phí. Hiện tượng khẩn thuê, đốt đồ mã, thả tiền, ném tiền bừa bãi vào hậu cung, nhét tiền vào tay tượng Phật, xả rác tùy tiện, hiện tượng thương mại hóa lễ hội dân gian... vẫn tồn tại. Mê tín dị đoan dễ dẫn đến hậu quả xấu cho cá nhân, gia đình, cộng đồng về sức khỏe, thời gian, tài sản. Lẽ ra, sau thời gian nghỉ đón Tết cổ truyền, mọi người phải bắt tay ngay vào nhiệm vụ sản xuất, kinh doanh, công tác, học tập... vậy mà không ít người lại mất thời gian, tiền bạc vào việc bói toán, rồi hoang mang,

(Xem tiếp trang 6)

Đấu vật chầu Thánh tại Chùa Thanh Am, xã Nam Toàn (Nam Trực).

Bài và ảnh: THANH HOA

Danh ngôn cuộc sống

1. Trong mỗi bước đi cùng với thiên nhiên, chúng ta nhận được nhiều hơn những gì ta tìm kiếm.

JOHN MUIR

2. Người hạnh phúc là người có ba điều: Khỏe mạnh, giàu có và tri thức.

NGẠN NGŨ HY LẠP

3. Người ta giàu vì biết lao động, giàu hơn nữa vì biết tiết kiệm chi tiêu.

NGẠN NGŨ THỔ NHĨ KỲ

TIN VĂN HÓA

Trưng bày 200 hình ảnh, tư liệu về điện ảnh Việt Nam

Nhân kỷ niệm 70 năm ngày thành lập nền Điện ảnh Cách mạng Việt Nam, triển lãm "Dấu ấn 70 năm Điện ảnh Cách mạng Việt Nam" do Viện Phim Việt Nam tổ chức đã khai mạc tại 523 phố Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội.

Triển lãm giới thiệu hơn 200 hình ảnh về những sự kiện, con người, tác phẩm điện ảnh tiêu biểu trong dòng chảy lịch sử điện ảnh nước nhà, theo 3 chủ đề. Chủ đề 1: Sự ra đời của Điện ảnh Cách mạng Việt Nam với các hình ảnh cơ sở, trang thiết bị, hoạt động sản xuất phim trong hai giai đoạn: Điện ảnh Bưng Biền và Điện ảnh Đối Cọ; hình ảnh - Sắc lệnh 147/SL ngày 15-3-1953 thành lập ngành Điện ảnh Cách mạng Việt Nam và con dấu "Doanh nghiệp quốc gia chiếu bóng và chụp ảnh Việt Nam". Chủ đề 2: Những tác phẩm tiêu biểu qua 22 kỳ Liên hoan Phim Việt Nam bao gồm hình ảnh các tác phẩm tiêu biểu được sản xuất trong ba giai đoạn: thời kỳ kháng chiến (1953-1975), thời kỳ thống nhất và xây dựng đất nước (1976-1985) và thời kỳ đổi mới, hội nhập quốc tế (từ năm 1986 đến nay). Chủ đề 3: Vinh danh nghệ sĩ điện ảnh với ảnh chân dung 75 nghệ sĩ điện ảnh được phong tặng danh hiệu Nghệ sĩ Nhân dân.

Triển lãm cũng diễn ra tại Thành phố Hồ Chí Minh trong thời gian từ ngày 23-3 đến ngày 6-4 tại Trường Đại học Văn hóa (cơ sở 2), 288 Đỗ Xuân Hợp, Phước Long A, thành phố Thủ Đức.

71 tác phẩm giành giải thưởng Cuộc thi Ảnh nghệ thuật quốc tế lần thứ 12

Tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám (Hà Nội), Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam (VAPA) vừa tổ chức lễ trao giải và khai mạc triển lãm Cuộc thi Ảnh nghệ thuật quốc tế lần thứ 12 năm 2023 tại Việt Nam (VN-23).

Theo Ban tổ chức, Cuộc thi Ảnh nghệ thuật quốc tế lần thứ 12 năm 2023 tại Việt Nam (VN-23) được Liên đoàn Nhiếp ảnh nghệ thuật quốc tế (FIAP) và Hiệp hội Hình ảnh không biên giới Pháp (ISF) bảo trợ, phát động từ ngày 12-9-2022 và kết thúc nhận ảnh ngày 10-1-2023, với 4 chủ đề: Tự do màu, Tự do đơn sắc, Trẻ em và Ý tưởng. Hội đồng Giám khảo đã tiến hành thẩm định trên 10 nghìn ảnh để chọn ra 1.159 ảnh triển lãm đúng theo tiêu chí quốc tế, áp dụng đồng thời theo yêu cầu của cả 2 tổ chức (FIAP và ISF), từ đó chọn ra 71 giải thưởng cho cả 3 hệ thống VAPA, FIAP và ISF.

Tại cuộc thi lần này, Việt Nam đã đạt được 45 giải thưởng trong số 71 giải thưởng của cuộc thi. Trong đó, có 4 tác giả Việt Nam giành Huy chương Vàng./.

Du khách nước ngoài tham quan triển lãm.

Ảnh: TTXVN

ĐẠI THẮNG BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI TÍCH LỊCH SỬ

Xã Đại Thắng (Vụ Bản) là vùng đất có lịch sử hình thành và phát triển lâu đời, còn lưu giữ nhiều dấu ấn văn hóa truyền thống thể hiện qua các di tích đình, đền, chùa gắn với những phong tục, tập quán, sinh hoạt văn hóa tín ngưỡng, tôn giáo. Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, xã đã triển khai hiệu quả công tác bảo tồn, gìn giữ và phát huy giá trị của các di tích lịch sử tại địa phương.

Hiện nay, trên địa bàn xã Đại Thắng có 15 di tích đình, đền, chùa, từ đường; trong đó có 6 di tích lịch sử được Nhà nước xếp hạng. Tiêu biểu là Đền làng Thi Liệu và Đền Miễn Hoàn là 2 di tích lịch sử được xếp hạng cấp quốc gia. Căn cứ các tư liệu lưu giữ, Đền làng Thi Liệu là nơi thờ tướng quân Phạm Bạch Hổ. Trong kháng chiến chống quân Nam Hán xâm lược, ông đã chỉ huy hơn 5.000 quân phối hợp với Ngô Quyền tổ chức trận thủy chiến trên sông Bạch Đằng. Sau đó, trong cuộc dẹp loạn 12 sứ quân, tướng Phạm Bạch Hổ đã liên minh với Đinh Bộ Lĩnh hoàn thành sự nghiệp thống nhất đất nước và trở thành một trụ cột của triều đình. Khi nhà Tống ở phía Bắc xâm lược Đại Cồ Việt, tướng Phạm Bạch Hổ tuổi đã cao nhưng quyết chí xin ra trận, lo việc quân lương, được Vua Lê Đại Hành ban chức Bình Tổng Độ Liệu lương quan, đóng quân ở vùng Thiên Bản (nay là huyện Vụ Bản). Ông mất năm 983, được dân làng Thi Liệu phụng thờ tôn làm Thành hoàng. Đền tọa lạc trong một khuôn viên rộng 1.174m², mặt quay hướng nam, kết cấu kiến trúc kiểu chữ Đinh gồm tiền đường 3 gian, cung cấm 3 gian trên nền đất. Tại đền còn lưu giữ được một số hiện vật có giá trị lịch sử văn hóa tiêu biểu như: ngai và bài vị, khám thờ, tượng hầu, nghệ thờ mang đậm phong cách nghệ thuật thời hậu Lê thế kỷ XVII-XVIII. Ngôi đền không chỉ là nơi thờ tự tri ân công đức của tướng quân Phạm Bạch Hổ mà còn là nơi lưu giữ, diễn ra những sinh hoạt văn hóa truyền thống của nhân dân.

Theo các cụ cao niên trong làng Thi Liệu, hàng năm vào hai ngày 15 và 16-11, dân làng lại tưng bừng tổ chức lễ hội. Sau khi tiến hành các nghi lễ: mở

cửa đền, dâng hương, dâng lễ cáo yết thần linh, nhân dân tổ chức lễ rước kiệu của tướng quân Phạm Bạch Hổ, kiệu Bát cồng 12 giáp trong làng, lễ vật... từ đình làng về đền Thi Liệu. Theo sự tích, tướng quân Phạm Bạch Hổ sau khi mất đã hiển linh thành con chim Cuốc dẫn đường cho Vua Lý Thái Tổ sang đánh quân Chiêm Thành. Do đó, vào ngày hội, chim Cuốc là lễ vật không thể thiếu trên mâm cỗ để làng lễ thánh. Bên cạnh các nghi thức tế lễ, hội làng còn diễn ra các trò chơi dân gian như: Hát chèo, chọi gà, tổ tôm điếm, đấu vật... tạo nên không khí lễ hội tưng bừng náo nhiệt. Trải qua thời gian, một số nghi thức tổ chức trong ngày hội truyền thống ở Đền Thi Liệu đã bị mai một. Những năm qua, địa phương đã từng bước khôi phục các nghi lễ và các hoạt động văn hóa dân gian đáp ứng nhu cầu người dân. Đặc biệt là tổ chức lại thi đấu vật - môn thể thao đã gắn liền với đời sống tinh thần của dân làng từ lâu đời. Thi đấu vật trong ngày hội truyền thống, các đô vật tham gia thi đấu đều cởi trần, đóng khố và tuân theo thể thức thi đấu truyền thống, đã thu hút sự quan tâm, cổ vũ của đông đảo người dân. Ngày nay, lễ hội truyền

thống Đền Thi Liệu đã quy tụ được các đoàn hội trong và ngoài xã cùng về tham dự với nhiều hoạt động văn hoá dân gian phong phú, tiêu biểu là hội múa Rồng với sự tham gia của trên 50 thành viên trong làng biểu trưng cho sức mạnh tinh thần đoàn kết của cả cộng đồng dân cư. Ngoài lễ hội, đầu xuân hàng năm, tại Đền làng Thi Liệu, Đảng bộ cùng nhân dân phối hợp tổ chức mừng thọ, trao quà cho các cụ cao tuổi.

Đền Miễn Hoàn cũng ở thôn Thi Liệu, thờ Công chúa Thái Đường - con thứ ba của Vua Trần Thái Tông và Hoàng hậu Lý Thuận Thiên. Vì nghĩa lớn, công chúa đã từ bỏ cuộc sống nhung lụa ở kinh đô Thăng Long, lên miền sơn cước cùng chồng trấn giữ vùng đất trọng yếu của quốc gia. Sau đó, bà đã về làng Thi Liệu chiêu mộ dân khai hoang, lập điền trang, lập nên xóm làng trù phú, yên bình. Sau khi bà qua đời, nhân dân lập đền thờ bà trên điền trang Miễn Hoàn xưa. Vì địa thế nằm ngoài đê, cách xa làng nên Đền Miễn Hoàn xưa còn được gọi là Đền Ngoài, Đền Chính. Hiện nay, dấu tích của ngôi đền cũ không còn. Do đền Chính thờ công chúa nằm phía ngoài đê

sông Đào, đường đi lại khó khăn, nhất là vào mùa mưa, nước sông dâng cao ảnh hưởng đến việc tổ chức các nghi lễ tâm linh nên sau này dân làng xây dựng thêm đền thờ bà tại xóm Thanh Ý, thôn Thi Liệu (gọi là đền Trong, đền bà Quốc Mẫu), cách đền Chính khoảng 1km, giữa khu dân cư đông đúc, giao thông thuận lợi. Theo các cụ cao niên trong làng, ngôi đền hiện nay được xây dựng vào thời Vua Bảo Đại, kiến trúc mang phong cách nghệ thuật thời Nguyễn và đã nhiều lần được trùng tu, tôn tạo. Đền có bố cục hình chữ Đinh, gồm 5 gian tiền đường và 3 gian hậu cung, bằng chất liệu gỗ lim. Ngoài công trình chính còn cả 2 nhà giải vũ, mỗi dãy 5 gian, mái lợp ngói nam. Trong văn bia "Miễn Hoàn bi ký" khẳng định Đền Miễn Hoàn là "ngôi đền rất linh thiêng, thờ Công chúa Thái Đường, được triều đình ban tặng sắc phong niên hiệu Cảnh Hưng 44 (1783) và sắc phong niên hiệu Khải Định 9 (1924)". Đền Miễn Hoàn hiện còn lưu giữ 3 đạo sắc phong, gồm 1 sắc triều Lê và 2 sắc triều Nguyễn, 1 văn bia niên đại năm 1938 nói về thân thế, sự nghiệp của Công chúa Thái Đường. Trải qua các cuộc chiến tranh và ảnh hưởng của thiên tai nên ngôi đền từng bị xuống cấp nghiêm trọng. Năm 1989, sau trận bão lớn, ngôi đền bị đổ sập hoàn toàn. Năm 2005, chính quyền và nhân dân xã Đại Thắng phục dựng lại toà hậu cung; năm 2010, phục dựng toà tiền đường theo đúng kiến trúc cũ bằng chất liệu bê tông cốt sắt.

Với nhận thức sâu sắc về giá trị và tầm quan trọng của các di tích lịch sử đối với sự phát triển của quê hương, thời gian tới, xã Đại Thắng tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền đến người dân, nhất là thế hệ trẻ về lịch sử, truyền thống "Uống nước nhớ nguồn" của cha ông, nâng cao nhận thức, trách nhiệm người dân trong việc gìn giữ, bảo tồn di tích lịch sử địa phương; khuyến khích, tạo điều kiện thuận lợi để các tổ chức, cá nhân đóng góp, tài trợ cho các hoạt động bảo vệ, phát huy giá trị di sản như: các loại hình văn hóa, trò chơi dân gian, các môn thể thao truyền thống gắn với lễ hội tại các di tích./

HUYỀN TRANG

Lễ đón Bằng xếp hạng Di tích quốc gia ở làng Thi Liệu, xã Đại Thắng (Vụ Bản).

Ảnh: Do cơ sở cung cấp

CÂU CHUYỆN THỂ THAO

Bài kiểm tra quan trọng

Gải vô địch quốc gia marathon và cự ly dài Báo Tiền Phong năm 2023 (Tiền Phong Marathon 2023) là bài kiểm tra quan trọng để đội tuyển điền kinh Việt Nam hướng tới Đại hội Thể thao Đông Nam Á 2023 (SEA Games 32).

Tiền Phong Marathon 2023 sẽ diễn ra từ ngày 24 đến 26-3, tại thành phố Lai Châu (tỉnh Lai Châu), gồm 4 nội dung tranh tài: 5km, 10km, 21,1km và 42,195km. Trong hơn 4.000 vận động viên (VĐV) đăng ký tham dự giải thì có tới 284 VĐV thi đấu hệ nâng cao, trong đó có nhiều VĐV của đội tuyển điền kinh Việt Nam như: Nguyễn Văn Lai, Nguyễn Thị Oanh, Phạm Thị Hồng Lệ, Hoàng Nguyên Thanh, Hoàng Thị Ngọc Hoa, Lương Đức Phước, Nguyễn Trung Cường... Ông Nguyễn Mạnh Hùng, Tổng thư ký Liên đoàn Điền kinh Việt Nam cho biết: "Tiền Phong Marathon 2023 quy tụ các VĐV mạnh nhất của điền kinh Việt Nam hiện nay. Giải hứa hẹn sẽ mang đến những cuộc tranh tài hấp dẫn và sẽ là bài kiểm tra quan trọng đối với điền kinh Việt Nam để hướng tới SEA Games 32".

Theo dự đoán, đường chạy hệ chuyên nghiệp tại Tiền Phong Marathon 2023 sẽ rất quyết liệt. Tại cự

ly marathon nam, đương kim vô địch Hoàng Nguyên Thanh (Bình Phước) sẽ đối mặt với chân chạy kỳ cựu Nguyễn Văn Lai (Quân đội). VĐV Nguyễn Văn Đăng (Hà Nội) sẽ gặp thử thách lớn tại nội dung 10 nghìn m nam khi đối đầu với Đỗ Quốc Luật (Quân đội) - người đang giữ kỷ lục 8 năm vô địch liên tiếp cự ly này tại Tiền Phong Marathon. Tại nội dung marathon nữ, Phạm Thị Hồng Lệ (Bình Định) và Hoàng Thị Ngọc Hoa (Bình Phước) được dự báo sẽ tạo nên cuộc đua tay đôi hấp dẫn...

Do đường chạy tại Lai Châu có nhiều dốc, tiềm ẩn nguy hiểm cao nên ngay từ ngày 15-2, đội tuyển điền kinh Quân đội (lực lượng thuộc Đoàn Thể dục thể thao Bộ đội Biên phòng) đã có mặt để tập luyện làm quen. Mặc dù Nguyễn Văn Lai không thi đấu cự ly 21,1km mà anh đang là đương kim vô địch, song điều này cũng không ảnh hưởng đến chỉ tiêu chung của đội tuyển điền kinh Quân đội tại Tiền Phong Marathon 2023. Đại tá Hoàng Văn Khương (Trưởng đoàn Thể dục thể thao Bộ đội Biên phòng, cũng là Trưởng đoàn điền kinh Quân đội tham dự Tiền Phong Marathon 2023) khẳng định: "Giải đấu dự kiến mang đến nhiều thách thức, nhưng

Tuyển thủ Quân đội Nguyễn Văn Lai sẽ thử sức ở cự ly 42,195km tại Tiền Phong Marathon 2023.

đội tuyển điền kinh Quân đội quyết tâm bảo vệ vị trí nhất toàn đoàn. Bên cạnh những VĐV kỳ cựu, chúng tôi hy vọng các tài năng trẻ sẽ tỏa sáng".

Tại SEA Games 32, đội tuyển điền kinh Việt Nam đặt mục tiêu bảo vệ vị trí nhất toàn đoàn; trong đó giành Huy chương Vàng marathon nam và giành huy chương tại nội dung marathon nữ. Theo kế hoạch, các VĐV tham dự cự ly marathon của đội tuyển sẽ có mặt tại Campuchia vào ngày 19-4 để tập luyện làm quen cung đường chạy./

Bài và ảnh: HỮU TRƯỞNG

Thời gian qua, Hội Chữ thập đỏ (CTĐ) thành phố Nam Định đã tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, ý nghĩa, đậm tính nhân văn, hướng tới đối tượng người nghèo, người yếu thế, tiếp thêm động lực, niềm tin giúp họ vươn lên trong cuộc sống.

Đến thăm gia đình anh Phùng Xuân Tuyến, phường Hạ Long (thành phố Nam Định), chúng tôi cảm nhận được niềm vui đọng đầy trên gương mặt của anh khi được Hội CTĐ thành phố hỗ trợ xây nhà mới. Nhiều năm nay, gia đình anh sống trong căn nhà cấp 4 dột nát, xuống cấp nghiêm trọng nhưng không có điều kiện sửa chữa, xây mới. Chia sẻ với hoàn cảnh khó khăn của anh Tuyến, Hội CTĐ thành phố Nam Định đã kêu gọi, vận động Hội Từ thiện Chùa Vọng Cung, Hội đồng hương Nam Định tại Ba Lan hỗ trợ 63,5 triệu đồng giúp gia đình anh xây nhà mới. Cùng với sự giúp đỡ của bà con trong tổ dân phố, chính quyền địa phương, anh em họ hàng, sau hơn 2 tháng xây dựng, ngôi nhà mới của anh Tuyến đã hoàn thành. Cảm động trước nghĩa cử cao đẹp của các tổ chức, cá nhân, anh Tuyến chia sẻ: “Được sự quan tâm của địa phương, Hội CTĐ, gia đình tôi đã có ngôi nhà mới khang trang, sạch đẹp để ở. Đối với chúng tôi, ngôi nhà này không chỉ là nơi che chắn nắng mưa mà còn là nguồn động viên lớn lao giúp các thành viên có thêm động lực vượt qua khó khăn, vươn lên ổn định cuộc sống. Tôi cũng mong có nhiều người nghèo, người không may mắn khác được các cấp Hội CTĐ, chính quyền địa phương, nhà hảo tâm giúp đỡ để xây nhà, tạo điều kiện “an cư” dài lâu”. Đến thăm bà Phạm Thị Hà, đường Trần Bích San, phường Trần Quang Khải chúng tôi cảm nhận được niềm hạnh phúc của bà khi được sống trong ngôi nhà chắc chắn do Hội CTĐ thành phố vận động các tổ chức, cá nhân hỗ trợ xây sửa. Nhiều năm sống một mình trong căn nhà đã cũ nát, tường bị bong tróc, mái nhà dột nhưng do điều kiện kinh tế hạn chế, bà Hà không thể xây, sửa lại nhà. Chia sẻ với hoàn cảnh của bà, Hội CTĐ thành phố đã vận động Hội Từ thiện Chùa Vọng Cung, Hội đồng hương Nam Định tại Ba Lan hỗ trợ 50 triệu đồng giúp bà Hà sửa nhà. Ngày khánh thành, bà Hà xúc động nói: “Từ nay tôi đã có nhà sạch sẽ, kiên cố để ở, không còn phải lo lắng

Chăm lo cho người nghèo, người yếu thế

mỗi khi vào mùa mưa bão, yên tâm an hưởng tuổi già”. Anh Tuyến, bà Hà chỉ là 2 trong số nhiều người nghèo, người yếu thế, người kém may mắn được Hội CTĐ thành phố giúp đỡ, hỗ trợ để vượt qua hoàn cảnh khó khăn, ổn định cuộc sống thời gian qua.

Đồng chí Trần Thị Tuyến, Chủ tịch Hội CTĐ thành phố Nam Định cho biết: “Để chăm lo, hỗ trợ cho các đối tượng yếu thế, người nghèo, Hội CTĐ thành phố đã triển khai các chương trình, hoạt động thiết thực hướng về cơ sở như: “Tết nhân ái”; “Mỗi tổ chức, cá nhân gắn với một địa chỉ nhân đạo”; “Tháng nhân đạo”; hỗ trợ xây, sửa nhà CTĐ; tư vấn, khám sức khỏe... Những hoạt động này đã đem lại hiệu quả tích cực, động viên, giúp đỡ người nghèo, người yếu thế với bớt khó khăn”. Theo đó, triển khai chương trình “Tết nhân ái” Xuân Quý Mão 2023, Hội CTĐ thành phố đã phối hợp các cơ quan, đơn vị vận động nguồn lực, trích Quỹ nhân đạo trao tặng 2.744 suất quà cho các gia đình nghèo, gia đình có hoàn cảnh khó khăn, người già neo đơn, người tàn tật, trẻ em mồ côi, đối tượng chính sách... với tổng giá trị trên 990 triệu đồng. Trong đó, Hội CTĐ các xã, phường vận động kêu gọi được 1.558 suất quà, tổng trị giá

trên 623 triệu đồng; nguồn còn lại do Thành Hội trực tiếp kêu gọi các tập thể, cá nhân ủng hộ. Thực hiện Cuộc vận động “Mỗi tổ chức, cá nhân gắn với một địa chỉ nhân đạo”, từ đầu năm đến nay, các cấp Hội CTĐ thành phố phối hợp cùng các ngành, đoàn thể lập hồ sơ, giúp đỡ 59 địa chỉ nhân đạo với số tiền 52,4 triệu đồng. Cụ thể, Hội đã vận động Chùa Vọng Cung, Chùa Hoàng Mai, các tập thể, cá nhân trao 19 suất học bổng cho 19 học sinh mồ côi, học sinh nghèo vượt khó đạt thành tích cao trong học tập, tổng trị giá 24,7 triệu đồng. Thăm hỏi và trao tặng quà thường xuyên của Hội thiện nguyện Từ tâm Hương Thành Nam cho 30 gia đình có hoàn cảnh khó khăn với tổng trị giá 15 triệu đồng, của Hội Từ thiện Chùa Vọng Cung cho 8 gia đình có hoàn cảnh khó khăn, trị giá 20 triệu đồng. Tiếp nhận hỗ trợ từ chương trình INHANDAO cho 2 gia đình: ông Trần Trọng Văn, thôn Lộng Đông, xã Lộc An và bà Nguyễn Thị Loan, số nhà 50/206 đường Tô Hiến Thành, phường Mỹ Xá... Trong Tháng Nhân đạo, Hội CTĐ thành phố đã trích Quỹ “Nhân đạo” trao 10 xe đạp, tổng trị giá 12 triệu đồng và trao 6 suất học bổng, trị giá 500 nghìn đồng/suất cho 6 học sinh có hoàn cảnh khó khăn

thuộc các phường Vị Hoàng, Lộc Vượng, Trần Hưng Đạo... “Điểm sáng” trong các hoạt động nhân đạo từ thiện hướng đến người nghèo, người yếu thế của Hội CTĐ thành phố là đã xuất hiện nhiều tổ chức, cá nhân tích cực tham gia công tác thiện nguyện, đã ủng hộ tiền và quà với số lượng lớn lên tới hàng trăm triệu đồng như: Hội Từ thiện Chùa Vọng Cung, Chùa Hoàng Mai, hãng sữa NUTIFOOD tại Nam Định, bà Đào Ngọc Thủy, gia đình ông Đoàn Quốc Lợi, Chủ tịch Hội CTĐ phường Vị Hoàng, Công ty TNHH Hoa Hương, Siêu thị Go! Nam Định, nhà hảo tâm thuộc Hội thiện nguyện “Mùa hè xanh”; các nhóm thiện nguyện: “Mùa thu và những người bạn”, “Hè yêu thương”, “Từ tâm Hương Thành Nam, các ngân hàng: Sacombank, Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Chi nhánh tỉnh Nam Định...

Cùng với các hoạt động thăm, tặng quà, hỗ trợ xây nhà, quan tâm đến người có hoàn cảnh khó khăn, yếu thế, các cấp Hội CTĐ thành phố Nam Định còn triển khai hoạt động thăm khám sức khỏe định kỳ. Từ đó, giúp người nghèo có điều kiện tiếp cận với các dịch vụ chăm sóc sức khỏe hiện đại, tiên tiến, tầm soát bệnh tật. Từ năm 2022 đến nay, Hội CTĐ thành phố đã phối hợp với Hội CTĐ tỉnh và Viện Chính hình và Phục hồi chức năng Hà Nội khám sàng lọc cho 20 đối tượng người khuyết tật vận động trên địa bàn thành phố; phối hợp với Phòng khám Sản phụ khoa Kim Ngân Thái Bình, khám sàng lọc và tư vấn cho 53 lượt chị em phụ nữ...

Với nhiều hoạt động nhân đạo, từ thiện thiết thực hướng đến người nghèo, người yếu thế, người kém may mắn trong xã hội, các cấp Hội CTĐ thành phố Nam Định đã và đang góp phần làm với bớt khó khăn cho các đối tượng dễ bị tổn thương, động viên họ thêm niềm tin, nghị lực vươn lên trong cuộc sống. Thời gian tới, Hội CTĐ thành phố tiếp tục đổi mới hoạt động theo hướng đẩy mạnh xã hội hóa, phát huy vai trò nòng cốt, cầu nối trong các hoạt động từ thiện nhân đạo để giúp những người nghèo, người yếu thế, góp phần thực hiện tốt công tác an sinh xã hội trên địa bàn./.

Bài và ảnh: HOA XUÂN

Hội Chữ thập đỏ thành phố Nam Định phối hợp với các nhà tài trợ tặng quà cho người nghèo, người có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn thành phố.

(Tiếp theo trang 4)

lo lắng tìm cách cúng giải hạn. Vô số vàng mã, lễ vật cúng bái được chuẩn bị, gây lãng phí. Một số nơi vì quá mê tín, nhiều người tranh giành, cướp lộc để cầu may gây mất an ninh, trật tự và phản cảm.

Thời gian qua, cấp ủy, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể địa phương, ban quản lý đền, chùa, khu di tích đã có những quy định cụ thể nhằm chấn chỉnh, ngăn chặn tình trạng mê tín dị đoan trong các lễ hội dịp đầu năm. Trong đó, các địa phương, ban quản lý đẩy mạnh tuyên truyền, hướng dẫn cụ thể để người dân nâng cao ý thức, thực hiện nếp sống văn minh khi tham gia lễ hội, nhất là trong việc đổi và sử dụng tiền lễ tràn lan, đặt tiền lễ, giọt dầu đúng nơi quy định, hạn chế đốt vàng mã, đồ mã, giữ gìn vệ sinh chung trong không gian diễn ra lễ hội... Ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch và UBND các cấp phối hợp tăng cường thanh tra, kiểm tra, xử lý nghiêm những trường hợp sai phạm trong tổ chức và quản lý lễ hội, phát hiện và ngăn chặn kịp thời các biểu hiện tiêu cực trong lễ hội như: mê tín dị đoan; lưu hành văn hóa phẩm trái phép; tự động nâng giá, ép giá các dịch vụ tại các nơi tổ chức lễ

Bài trừ mê tín dị đoan

TRONG CÁC LỄ HỘI

hội...Do vậy, các lễ hội trong tỉnh ngày càng được tổ chức văn minh, nề nếp, giữ được giá trị truyền thống văn hóa tốt đẹp. Lễ hội Khai ấn Đền Trần, phường Lộc Vượng (thành phố Nam Định) là lễ hội lớn, có từ lâu đời, thu hút đông đảo du khách thập phương. Nhiều năm trước kia, tình trạng chen lấn xô đẩy, ném tiền lên kiệu ấn, “cướp” lộc đã gây ảnh hưởng xấu đến hình ảnh du lịch văn hoá tâm linh. Trong vài năm trở lại đây, với sự quan tâm, chỉ đạo, quản lý chặt chẽ của các cấp, ngành chức năng, lễ hội được tổ chức nghiêm túc, bài bản, văn minh, đảm bảo an ninh an toàn, lan tỏa giá trị văn hóa tín ngưỡng dân gian, tư tưởng nhân văn góp phần giáo dục truyền thống lịch sử, hun đúc tinh thần hướng thiện, ý chí đoàn kết và tình yêu quê hương, đất nước cho thế hệ trẻ, đáp ứng nhu cầu sinh hoạt văn

hóa tín ngưỡng tâm linh của các tầng lớp nhân dân. Đón chào các lễ hội trong năm mới là nét văn hóa đặc thù trong đời sống tâm linh của người Việt, cần được trân trọng, giữ gìn. Tuy nhiên, cần quản lý tốt các lễ hội, không để xảy ra hiện tượng lợi dụng lễ hội để hoạt động mê tín dị đoan. Phát huy vai trò của cán bộ, đảng viên trong việc kiên quyết bài trừ tệ nạn mê tín dị đoan trong xã hội, chống lại biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống trong đó có mê tín dị đoan. Đẩy mạnh phong trào xây dựng đời sống văn hóa mới, xây dựng nông thôn mới - đô thị văn minh. Có như vậy, các lễ hội đầu xuân sẽ diễn ra vui tươi, lành mạnh, tiết kiệm, văn minh, vừa tôn vinh được các giá trị truyền thống trong cuộc sống hiện đại, vừa đáp ứng được nhu cầu cầu hưởng thụ và sáng tạo văn hóa của nhân dân./.

Tản văn

Có những chiều xuân

Chiều xuân, nắng vàng chanh mơn man trên vòm lộc vùng đang mùa thay lá, tạm gác lại những công việc còn dang dở, ta trở về quê thăm mẹ.

Vòng qua cánh đồng làng xanh mướt lúa đang thì con gái, đã thấy xa xa ngôi nhà của mẹ thấp thoáng dưới bóng cây. Đi dọc lối ngõ thoảng thơm hương hoa bưởi, vồn vã dạ thưa đáp tiếng hỏi chào của những người láng giềng thân thuộc, cảm giác thật may mắn, hạnh phúc vì ta được sinh ra từ quê nhà một mảnh hồn tre mái rạ và mãi thuộc nơi này. Nhà mẹ bao năm rồi vẫn vậy, ba gian nhà ngói cũ đơn sơ, phía trước là khoảng sân gạch đỏ đã phai màu vì mưa nắng. Ở đó có tuổi thơ của ta hồn nhiên trong trẻo, có tình yêu thương của ông bà, cha mẹ, chị em. Để giờ đây mỗi lúc trở về, ngồi lặng bên thềm, hít hà hương trầu cay nồng của bà, ngắm nụ cười hiền hậu của mẹ, lắng nghe tiếng chim sâu lách rích trong vòm lá, đắm mình trong ngan ngát hoa mộc, hoa chanh theo gió ướp hương cả khu vườn, thấy lòng sao bình yên quá đỗi.

Có những chiều xuân, ta lang thang cùng đám bạn qua cầu, sang làng hoa bên kia thành phố. Chầm chậm chạy xe trên con đường đê bạt ngàn những bông hoa đại bé xinh đang đua nhau bung nở trong tiết xuân ấm

áp, chợt nhận ra, dù bạn là ai, hãy cứ tự tin đẹp theo cách của riêng mình khi đến với thế giới này. Giữa sắc xanh non của cỏ phủ kín triển đê, lòng chợt xôn xao khi bắt gặp một vạt cải cuối mùa rực lên trong nắng hoàng hôn sắp tắt. Lại thấy da diết với khúc hát một thời: "Có một mùa hoa cải, nở vàng bên bến sông/ Em đang thì con gái, đợi anh chưa lấy chồng"...

Có những chiều xuân, bỏ mặc những ồn ào ngoài kia, ta thích cảm giác được yên tĩnh một mình, nghe một bản nhạc nhẹ nhàng, đọc một cuốn sách hay, chìm đắm trong những hoài niệm, ngẫm ngợi về những điều đã cũ, những chuyện đã qua. Bạn từng cười bảo ta, đó là dấu hiệu của tuổi già. Nhưng ta biết, những năm tháng được gọi tên

là thanh xuân ấy, chẳng bao giờ trở lại. Để ta thấy trân trọng hơn mỗi phút giây của cuộc sống hiện tại. Biết tha thứ, cho qua những giận hờn, biết buông bỏ những nhặt nhòa, nghi kỵ. Chỉ giữ lại niềm vui và đích đến, cho tâm hồn sự thanh thản, bình yên.

Biết bao chiều mùa xuân như thế đi qua cuộc đời. Để khi tóc đã bạc màu sương khói, lại ước mong sau này khi không còn mưu sinh trên phố, ta được trở về quê, trồng rau, nuôi gà và chăm chút những khóm hoa. Để mỗi sáng thức dậy, ta lại được sống trong thanh âm trong trẻo của tiếng chích chòe trên vòm xoan trước cửa, trong tiếng gà mẹ lục tục gọi con, trong hương gạo quê ngọt đậm vị phù sa ấm nồng gian bếp nhỏ. /.

LAM HỒNG

NGUYÊN KHÍ QUỐC GIA VÀ CỐT CÁCH KÊ SĨ

(Tiếp theo trang 2)

một quan niệm mới, mà là sự nhắc lại, nhấn mạnh để làm sâu sắc thêm, cụ thể hơn quan điểm xuyên suốt của Đảng đối với hiền tài đất nước. Phải nhắc lại và nhấn mạnh thường xuyên vấn đề này để kẻ sĩ không lơ là, sao nhãng, bàng quan với khát vọng dân tộc; không dao động, ngã nghiêng trước những thủ đoạn lôi kéo, kích động, mua chuộc của các thế lực thù địch.

Trong số những đối tượng phản động lưu vong ở nước ngoài có nhiều người từng là trí thức của đất nước, một số người từng giữ cương vị quan trọng trong hệ thống chính trị và các tổ chức xã hội, nghề nghiệp. Họ đã được Đảng, Nhà nước đào tạo, được đất nước, nhân dân nuôi dưỡng, đùm bọc. Ấy vậy mà khi đã thành tài, "đủ lông đủ cánh", được xã hội tôn vinh bằng những danh xưng "luật sư", "nhà báo", "chuyên gia"... thì vì tính đố kỵ, hẹp hòi, cơ hội... mà họ đã trở cờ, phản bội. Hàng ngày, hàng giờ, với thân phận của những kẻ lưu vong, họ tận dụng những tri thức đã được học, tận dụng tiện ích không gian mạng, thực hiện các chiến dịch truyền thông chứa mũi dùi về quê hương, đất nước công kích, xuyên tạc với thái độ trịch thượng, hách dịch, lộng ngôn... Các thế lực thù địch sử dụng trăm phương nghìn kế để dụ dỗ, lôi kéo, mua chuộc kẻ sĩ khiến không ít người bị dao động, ngã nghiêng. Nghị quyết Trung ương 4, khóa XII của Đảng đã chỉ rõ biểu hiện này, đó là: Nói, viết, làm trái quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Hạ thấp, phủ nhận những thành quả cách mạng; thổi phồng khuyết điểm của Đảng, Nhà nước. Xuyên tạc lịch sử, bịa đặt, vu cáo các lãnh tụ tiền bối và lãnh đạo Đảng, Nhà nước... Sáng tác, quảng bá những tác phẩm văn hóa, nghệ thuật lệch lạc, bóp méo lịch sử, hạ thấp uy tín của Đảng...

Những vấn đề Nghị quyết Trung ương 4, khóa XII chỉ ra đã liên tục được Đảng ta chấn chỉnh,

khắc phục bằng các giải pháp kiên trì, quyết liệt trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Tuy nhiên, càng khi đất nước đạt được những thành tựu to lớn, thì các thế lực thù địch càng ráo riết, mở rộng hơn quy mô, cường độ chống phá. Kẻ sĩ tiếp tục vừa là mục tiêu, vừa là công cụ bị các thế lực thù địch triệt để khai thác, lợi dụng để chống phá Đảng, chống phá đất nước. Không ít người tiếp tục sập bẫy, bị điều tra, khởi tố vì tội "Hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân" theo quy định của Bộ luật Hình sự. Phải đưa những đối tượng ấy ra trừng trị trước pháp luật là việc cực chẳng đã, bởi Đảng, Nhà nước ta luôn mong muốn những ai trót nhúng chàm thì hãy tự gột rửa. Khi tất cả giải pháp giúp cho việc "gột rửa" ấy không có tác dụng, cái chất "tùng", "bách" trong tư tưởng, cốt cách của họ đã bị mất thì mới phải truy tố. Tính nghiêm minh và tính nhân văn của pháp luật là thế.

Bởi vậy, việc nhấn mạnh yêu cầu phải giữ vững cốt cách, tinh thần như tùng, như bách không chỉ là sự mong muốn của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta đối với trí thức, văn nghệ sĩ, mà còn là lời tự răn, ý thức tự rèn giũa của kẻ sĩ trong đời sống hôm nay.

Tại cuộc họp mặt nêu trên, nhà văn Nguyễn Quang Thiều, Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam khẳng định: "Chưa bao giờ nghệ sĩ được quyền sáng tạo, bày tỏ phản biện xã hội như hiện nay. Không gian sáng tạo tự do sẽ chấp cánh cho nhà văn bay lên". Sự khẳng định đó góp phần bác bỏ, phủ nhận những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, cho rằng văn nghệ sĩ ở Việt Nam không có môi trường tự do sáng tạo, tự do ngôn luận, bày tỏ chính kiến...

Khi kẻ sĩ mang trong mình cốt cách như tùng, như bách thì chẳng có thế lực nào có thể lôi kéo, chẳng có thủ đoạn nào có thể khuất phục, chẳng có vũ khí nào có thể hạ gục. /.

SÁNG CHẾ - PHÁT MINH

Gạch in 3D từ vỏ trứng

Công ty xây dựng bền vững Manufactura, Mexico tạo ra quy trình thi công mới vừa nhanh, vừa thân thiện với môi trường bằng cách sản xuất vật liệu xây dựng để dùng trong in 3D từ vỏ trứng. Sáng kiến của Manufactura có tên Dự án vỏ trứng, hướng tới giải quyết 2 vấn đề là tác động tới môi trường của ngành công nghiệp gạch men và nạn lãng phí thực phẩm tại Mexico. Ngành công nghiệp gạch men nổi tiếng tạo ra lượng khí thải cực cao. Đó là lý do Manufactura quyết định tận dụng nguồn rác thải nhẹ, dễ tìm kiếm và có sẵn ở địa phương là vỏ trứng để xây dựng công trình mới. Khi kết hợp với chất liên kết sinh học, vỏ trứng biến đổi thành hỗn hợp có khả năng cứng lại mà không cần nung. Hỗn hợp này rất lý tưởng để in 3D. Thành phẩm khi thử nghiệm là bức tường gạch vỏ trứng bao gồm tổng cộng 105 khối khác nhau lắp ráp dựa trên hình dáng của chúng và cột vỏ trứng dựng từ 26 khối có độ ổn định cao. Vật liệu thô để xây tường và cột đến từ rác thải quyên góp của nhiều nhà hàng khác nhau tại Mexico City trong 2 tháng. Dự án trên kết hợp thiết kế vi tính và sản xuất kỹ thuật số để biến đổi chất thải thành phụ phẩm hữu ích và cần thiết, đồng thời thu hút sự quan tâm đối với vấn đề ô nhiễm ở Mexico và tác động tới môi trường của ngành công nghiệp gạch men.

Phát hiện nhóm gene liên quan khả năng chịu hạn của lúa mì

Các nhà nghiên cứu của Trung Quốc, Mỹ, Argentina và Israel đã phát hiện một nhóm gene ở lúa mì thông thường có chức năng quy định sinh trưởng của rễ cây. Nghiên cứu được Trường Đại học Haifa của Israel công bố trên tạp chí Nature Communications, theo đó cây lúa mì đột biến mất chức năng ở cụm gene OPR-III có rễ chính mọc dài hơn, trong khi tăng liều lượng OPR-III hoặc tác động chuyển đổi gene quá mức dẫn đến kết quả rễ chính giảm phát triển và rễ bên mọc sớm. Các nhà khoa học cũng phát hiện ra rằng gene có thể quyết định tốc độ sinh trưởng của rễ thông qua sự bài tiết của hormone. Kết quả nghiên cứu này sẽ tạo điều kiện để các chuyên gia trong lĩnh vực nông nghiệp phát triển các giống lúa mì có rễ dài hơn để tiếp cận các lớp đất sâu hơn, hút được nhiều nước và chất dinh dưỡng hơn, giúp cải thiện đáng kể năng suất trong điều kiện khô hạn và lượng mưa thấp.

Loài người hiện đại tại châu Âu sử dụng công cụ cách đây 54 nghìn năm

Kết quả nghiên cứu này được đăng trên tạp chí Science Advances vừa qua. Bằng chứng được tìm thấy tại hang đá Grotte Mandrin, miền Nam nước Pháp cho thấy những công cụ đầu tiên được loài người hiện đại sử dụng tại châu Âu cách đây 54 nghìn năm, sớm hơn nhiều so với thông tin được công bố trước đây.

Nghiên cứu mới dựa trên bằng chứng được tìm thấy tại hang đá Grotte Mandrin, miền Nam nước Pháp. Khu vực này được khai phá lần đầu vào năm 1990, bao gồm nhiều lớp di tích khảo cổ có niên đại hơn 80 nghìn năm. Các tác giả cho biết một lớp gọi là "Lớp E" cho thấy sự xuất hiện của người Homo sapien cách đây khoảng 54 nghìn năm và nằm xen kẽ với các lớp mang nhiều dấu ấn của người Neanderthal. Trước đây, bằng chứng lâu đời nhất được tìm thấy trong các bãi than bùn ở Bắc Âu, đặc biệt là khu Stellmoor tại Đức, cho thấy loài người hiện đại tại châu Âu sử dụng công cụ từ 10-12 nghìn năm trước. Kết quả cho thấy những công cụ này được tạo ra tinh xảo hơn so với những đồ tạo tác được tìm thấy ở lớp trên và lớp dưới. Các dấu mũi tên đá rất quan trọng bởi các thành phần khác của công cụ như gỗ, da, nhựa và gân đều dễ hư hại và khó được bảo quản tại các khu vực trải qua thời đại đồ đá cũ của châu Âu. /.

Khai quật khảo cổ ở lối vào của hang Grotte Mandrin ở miền Nam nước Pháp.

Nguồn: AFP

Tại tỉnh Udon Thani, Đông Bắc Thái Lan, Quỹ học bổng Vũ A Dính - Câu lạc bộ "Vi Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu" vừa tổ chức trao quyết định kết nạp hội viên cho tập thể và các cá nhân kiều bào tỉnh Udon Thani.

Tham dự buổi lễ có nguyên Phó Chủ tịch nước Trương Mỹ Hoa, Chủ tịch Quỹ học bổng Vũ A Dính - Câu lạc bộ "Vi Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu"; ông Chu Đức Dũng, Tổng Lãnh sự Việt Nam tại Khon Kaen; ông Lương Xuân Hoà, Chủ tịch Hội Người Việt Nam tỉnh Udon Thani cùng đại diện bà con kiều bào tỉnh Udon Thani.

Thay mặt Quỹ học bổng Vũ A Dính - Câu lạc bộ "Vi Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu", nguyên Phó Chủ tịch nước Trương Mỹ Hoa đã trao quyết định công nhận Hội Người Việt Nam tỉnh Udon Thani là đơn vị hội viên

Kiều bào tại Thái Lan hưởng về biển đảo quê hương

Nguyên Phó Chủ tịch nước Trương Mỹ Hoa trao chứng nhận hội viên Câu lạc bộ "Vi Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu" cho các kiều bào tại Udon Thani.

tập thể và trao chứng nhận hội viên cho 33 kiều bào tỉnh Udon Thani. Bà Trương Mỹ Hoa chúc mừng tập thể, cá nhân và kiều

bào đầu tiên ở Thái Lan được công nhận là hội viên của Câu lạc bộ "Vi Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu", đồng thời bày tỏ tin

tưởng cộng đồng người Việt tại Udon Thani nói riêng và tại Thái Lan nói chung sẽ là cánh tay nối dài của câu lạc bộ ở nước ngoài. Bà cũng mong bà con với tình yêu, trách nhiệm sẽ tiếp tục có nhiều đóng góp để cùng chung tay với người Việt ở trong nước bảo vệ vững chắc chủ quyền biển đảo quê hương.

Cảm ơn tình cảm của nguyên Phó Chủ tịch nước Trương Mỹ Hoa, ông Lương Xuân Hoà, Chủ tịch Hội Người Việt Nam tỉnh Udon Thani, khẳng định kể từ khi Bác Hồ về hoạt động cách mạng ở Udon Thani trong những năm 1928-1929, cộng đồng người Việt ở đây luôn nhớ lời Bác dạy, luôn đoàn kết, tương thân, tương ái hưởng về Tổ quốc, tham gia tích cực các cuộc vận động ủng hộ chia sẻ khó khăn

với đồng bào ở trong nước khi gặp thiên tai bão lụt; duy trì văn hoá truyền thống của quê hương đất nước và dạy tiếng Việt cho con em người Việt. Hội Người Việt Nam tại tỉnh Udon Thani cũng đang nỗ lực triển khai xây dựng Phố Việt Nam đầu tiên ở nước ngoài để quảng bá văn hóa và ẩm thực Việt.

Nhân dịp này, Quỹ học bổng Vũ A Dính - Câu lạc bộ "Vi Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu" đã trao tặng 10 nghìn USD hỗ trợ chương trình dạy và học tiếng Việt của cộng đồng người Việt tại tỉnh Udon Thani; tặng giấy khen cho các thầy cô giáo kiều bào tỉnh Udon Thani có nhiều đóng góp cho phong trào dạy và học tiếng Việt.

Cũng tại buổi lễ, cộng đồng người Việt Nam tại tỉnh Udon Thani cũng đã ủng hộ Quỹ học bổng Vũ A Dính - Câu lạc bộ "Vi Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu" hơn 100 nghìn baht (khoảng 3.000 USD).

ĐỖ SINH và HUY TIẾN

Thôn Vân Cù, xã Đồng Sơn (Nam Trực) được coi là cái nôi của nghề phở nổi tiếng cả nước, là làng nghề làm phở "2 nhất" (nhiều nhất, lâu năm nhất) và độc quyền với "món" phở bò. Ngày nay, thương hiệu "Phở bò Nam Định" đã đi muôn nơi, có mặt tại nhiều tỉnh, thành trong nước và quốc tế, mang lại đời sống kinh tế khá giả cho những người biết phát huy lợi thế của quê hương.

Thôn Vân Cù phần lớn đều là người họ Cổ, nơi đây có nghề làm bánh phở tươi truyền thống lâu đời mà người làng cũng không nhớ có từ khi nào. Theo lời kể của các cụ cao niên trong thôn về nguồn gốc ra đời của bánh phở tươi là xưa kia người dân thôn thường làm bánh đa gạo (bánh tráng phơi khô) mang lên phố bán. Tuy nhiên, vào những tháng mùa đông hay mưa phùn, không có nắng để phơi bánh, người làng phải bán bánh tươi. Lạ thay, người thành thị lại thích vị mềm dẻo của bánh đa tươi. Về sau để bán được nhiều các cụ nghĩ ra cách thái nhỏ bánh thành sợi gọi là phở, ban đầu chan cùng nước riêu cua, rồi dần là nước dùng ninh từ xương gà, lợn. Từ đấy món phở ra đời. Từng bát phở từ đây theo chân người làng gánh đi bán khắp nơi, không chỉ ở Nam Định mà còn sang Thái Bình, Hải Phòng, lên Hà Nam, Hà Nội. Người ăn thích thú món ngon đặt cho cái tên phở Cổ, nghĩa là phở do người họ Cổ nấu ra.

Nói đến món phở, thì bánh phở (sợi phở) ngon là một trong những yếu tố quyết định. Bánh phở tươi Vân Cù có đặc trưng là ăn "nuột", "bắt" nước, sợi dai, dẻo, mềm, ngon, dễ ăn, cuốn hút thực khách. Cụ Cổ Hữu Kiên, đã gần 90 tuổi, người có kinh nghiệm làm bánh phở lâu nhất trong làng cho biết, xưa kia các cụ làm bánh phở thủ công hoàn toàn. Bánh phở được làm từ các loại gạo có đặc tính khô ngâm nước sạch, xay bột nước bằng cối đá, tráng bánh bằng que tre và thái sợi bằng tay chứ không thái máy như bây giờ. Cụ kể trước kia hầu như nhà nào cũng làm bánh phở thủ công, mỗi ngày một gia đình chỉ làm được một tạ gạo, cho ra khoảng 2 tạ bánh. Phở Cổ "ngon" ngay từ khâu lựa chọn, chế biến nguyên liệu. Để bánh phở ngon, xưa kia người làm phở trong dòng họ phải kỳ công chọn gạo đạt các tiêu chuẩn "đồi - dai - trắng - thơm" để làm bánh nên đa số sử dụng loại gạo tằm gầy 2/3. Đó còn phải là thứ gạo chiêm từ vụ trước để hết nhựa. Nồi tráng bánh đun trên bếp quạt than củi, lửa đun vừa nên lá bánh tráng mỏng, trắng, bột chín từ từ, sợi bánh dai nhưng không bị cứng và thơm. Ngày nay,

Độc đáo "bánh phở tươi" VÂN CÙ

do xu thế thích ăn gạo dẻo, năng suất cao nên loại gạo thích hợp để làm bánh phở cũng tương đối khó tìm được tại địa bàn.

Anh Cổ Như Tạc, chủ cơ sở sản xuất bánh phở thôn Vân Cù cho biết: "Tôi phải nhập gạo xệt DV108 từ miền trong ra. Đây là giống gạo hạt nhỏ, trong, trắng, không nở, nấu cơm thì hơi cứng nhưng lại hợp làm bánh phở, có thể cho ra những sợi bánh nuột, dai, mềm, không khô và nong, bắt nước, ăn rất ngon". Theo anh Tạc, ngoài khâu lựa chọn nguyên liệu thì quy trình làm bánh phở cũng hết sức quan trọng. Gạo được đãi sạch đến khi nước vo trong rồi tiếp tục ngâm khoảng 8-10 tiếng ở nhiệt độ thường cho hạt gạo ngấm no nước, dễ xay, các hạt tinh bột ít bị phá vỡ trong quá trình xay. Nếu thời gian ngâm quá ngắn thì gạo không đạt độ nở tốt, nhưng nếu ngâm quá lâu sẽ làm gạo biến chất, bị lên men chua. Sau khi ngâm đủ giờ, gạo được vo đãi sạch lần nữa rồi mới cho vào máy (cối) xay mịn thành bột trộn với nước đổ vào thùng, đảo đều tay sao cho bột nhuyễn. Ngày nay, công đoạn tráng bánh rất đơn giản, có thể sử dụng dây chuyền làm bánh phở tự động hoặc tráng thủ công. Bánh phở sau khi đã lấy ra khay thì phơi lên sào trúc, tre khoảng chục phút cho bánh nguội, se mặt lại rồi mới xếp thành từng chồng và cất bánh thành sợi. "Nghe có vẻ đơn giản nhưng việc pha chế lượng nước và bột cân đối, điều khiển nhiệt hợp lý ở nồi than (nay nhiều hộ sử dụng nồi nhiệt điện) mới ra được bánh phở "chuẩn" - khiến người ăn nhớ mãi"- anh Tạc cho biết thêm.

Anh Cổ Hữu Bin, chủ cơ sở sản xuất bánh phở, thôn Vân Cù cho biết, gia đình nổi nghiệp làm bánh phở của bố vợ anh - cụ Cổ Hữu Kiên. Việc làm bánh phở ngày nay hầu hết có máy móc hỗ trợ, lượng bánh làm ra nhiều gấp 3-5 lần so với trước, song bí quyết để làm ra bánh phở tươi ngon, dai mềm của cha ông để lại thì không có gì thay thế được. Hiện mỗi ngày gia đình anh Bin sản xuất khoảng 700kg bánh phở và 800kg bún, cung cấp theo đơn đặt hàng của các quán ăn ở các huyện Nam Trực, Trực Ninh, Nghĩa Hưng và thành phố Nam Định. Doanh thu đạt khoảng 10 triệu đồng/ngày.

Sản xuất bánh phở tại cơ sở của cụ Cổ Hữu Kiên, thôn Vân Cù.

Sau khi miền Nam hoàn toàn giải phóng, đất nước thống nhất, những người con làng Vân Cù nói riêng, xã Đồng Sơn nói chung rời quê đi khắp mọi miền đất nước để làm kinh tế, trong đó không ít người mang nghề nấu phở đi làm kế sinh nhai. Đi đến đâu, tiếng tăm về món "phở Cổ" vang danh tới đó. Nghề nấu phở cũng từ đó trở thành của báu - nghề truyền thống ông cha truyền cho con cháu làm sinh kế, nhiều gia đình có 4-5 đời cùng làm nghề nấu phở. Ban đầu, những người mang nghề đi khắp nơi mưu sinh cũng chưa nghĩ đến việc làm thương hiệu, nhưng "hữu xạ tự nhiên hương". Người làng nghề đi đâu làm cũng cố gắng làm đúng theo bí quyết gia truyền. Thương hiệu Phở Cổ, bánh phở Vân Cù tự nhiên được hình thành và định vị trên thương trường. Sau này các cụ: Cổ Văn Chiêu, Cổ Việt Hùng, Cổ Văn Đát, Cổ Khắc Đoàn, Vũ Văn Diệu đã duy trì, truyền dạy con cháu và phát triển nghề phở gia truyền Nam Định tại Hà Nội cho đến ngày nay.

Nói về chuyện "bánh phở Vân Cù" người trong làng vẫn nhắc đến cụ Cổ Việt Hùng, người từng lập kỷ lục bán 7,5 tạ bánh phở/ngày vào những năm 1960. Ở tuổi xưa nay hiếm, cụ đã cùng con cháu gây dựng được 5 hiệu "phở Hùng" ở Hà Nội. Tham dự Tour "Tìm về phở Vân Cù" trong Chương trình "Ngày của Phở" cuối năm 2022 vừa qua,

bà Yully Yudhantari Saputri, Bí thư thứ 2 Đại sứ quán Indonesia tại Việt Nam, không giấu được sự háo hức khi lần đầu được xem nghề nhân lực Vân Cù làm bánh phở thủ công. "Thật hạnh phúc khi được ở đây. Chiều nay tôi đã được ăn phở Nam Định truyền thống, khác với phở tôi thường ăn ở Hà Nội nên tôi rất hào hứng, hương vị rất ngon. Đây cũng là lần đầu tôi được xem làm bánh phở, rất độc đáo, nhìn rất thích. Đến đây, tôi biết được rằng phở là gì đó rất đặc biệt với người dân Việt Nam. Tôi cho rằng mỗi tô phở bạn ăn luôn mang lại cho bạn cảm giác hạnh phúc. Và tôi cũng thấy vậy" - bà Yully Yudhantari Saputri chia sẻ. Cũng tại sự kiện này, đã có rất nhiều lời ngợi ca của khách nước ngoài, các vị Đại sứ và Phu nhân công tác tại Việt Nam dành cho món phở.

Làng Vân Cù ngày nay không có quy ước cho việc truyền nghề nhưng mỗi gia đình trong thôn đều ý thức cho con cháu lưu giữ tinh hoa ẩm thực của cha ông để lại. Việc truyền nghề không chỉ là định hướng kinh tế mà còn là cách người Vân Cù thể hiện tình yêu, niềm tự hào về văn hóa ẩm thực đặc sắc của quê hương. Bởi vậy, ngày nay người ta dễ dàng bắt gặp cái tên phở Cổ ở mỗi con phố trong và ngoài nước.

Bài và ảnh: NGỌC ANH